

Hoekje van de Tema Tieker (49)

De Belgische briefomslagen met advertenties - iets wat vele thematische filatelisten al zijn tegengekomen, maar ons doet twifelen of het wel iets is dat in onze verzameling mag gebruikt worden. De vraag die men zich veelal stelt is of het bijdrukken zijn en/of mogen we die dan gebruiken in onze competitieve verzameling? Een artikel van de heer Stibbe uit 1980 gaf me enig inzicht in deze materie en daarom wil ik het graag hier aan bod laten komen.

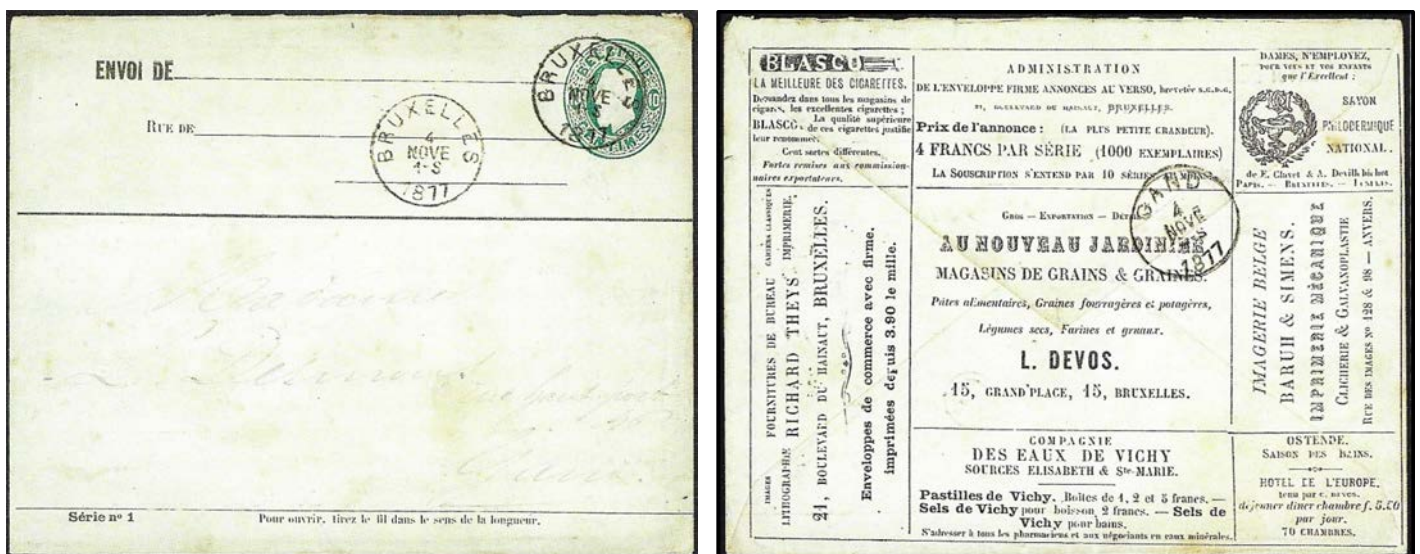
Toen in 1873 de eerste gefrankeerde enveloppen in België verschenen, stond marketing nog in de kinderschoenen. Het is interessant om te zien hoe het idee om deze enveloppen als reclamedrager te gebruiken zich ontwikkelde. Het eerste experiment werd ondernomen door een firma die in 1876 en 1877 tien reeksen met advertenties uitgaf; een overzicht van deze verschillende reeksen geeft een beter beeld van de organisatie van een dergelijke onderneming.

Het basisidee is eenvoudig: een advertentie op een poststuk bereikt twee personen: de afzender en de ontvanger. Om advertenties te verkopen is het noodzakelijk deze onder het publiek te kunnen verspreiden; om het publiek ertoe te bewegen de enveloppen te kopen volstaat het deze te verkopen tegen een prijs die lager is dan de waarde van de postzegel waarmee ze gefrankeerd zijn. Er bestaat geen gevaar dat de koper de postzegel van de envelop losmaakt en deze voor andere doeleinden gebruikt, want ze is of wel geperforeerd voor dit doel (voorlopers) of gedrukt op de bewuste envelop. Indien ze werden uitgeknipt of losgeweekt, dan werd de gedrukte postzegel waardeloos en moesten ze door de postbeambte worden aangeslagen.

Het systeem van reclame op een postwaardestuk vereist drie tussenpersonen: een reclameagent die de advertenties verzamelt, een drukker en verkooppunten die toegankelijk zijn voor een groot publiek. Voor de envelop in kwestie is de drukker in alle reeksen dezelfde: J. Corne, Vertestraat 184 te Schaarbeek. De reclamemaker blijft anoniem en vermeldt gewoon "Enveloppe-Annonce (breveté S.G.D.G.)". De administratie is gevestigd op de Henegouwlaan (series 1 en 2), de Handelsstraat (serie 3) en het Brouckèreplein. Serie 5 draagt de vermelding "kantoor per 1 oktober 1876 verplaatst naar Place de Brouckère 5 (bij het centrale postkantoor!)".

De achtste serie verschaft ons nog meer chronologische informatie door de publicatie: de Enveloppe-Advert met Inherent Stempel (sic) die vandaag, 2 januari 1877, zijn achtste serie publiceert. Dit is voldoende om aan te tonen welk een gunstige ontvangst deze zeer voordelige wijze van reclame in korte tijd heeft gekregen. De advertenties worden ontvangen en alle inlichtingen worden verstrekt in de kantoren van het Bestuur, Brouckèreplein 11 te Brussel. Het verkoopkantoor is gevestigd in het kantoor van het Petit Journal, Ecuyerstraat.

Vermoed wordt dat er van mei 1876 tot maart 1877 min of meer maandelijks 10 series van 1000 enveloppen zijn uitgegeven.

Serie 1 - voor- en achterzijde

Aangezien de handel niet werd voortgezet, nemen we aan dat de winst niet enorm was, of dat plaatsing moeilijk bleek.

Waarschijnlijk ontbrak de wettelijke toestemming die nodig was om poststukken onder de nominale waarde te verkopen. Tussen 1889 en 1898 werden nog enkele soortgelijke pogingen ondernomen, maar die bleven geïsoleerd.

Lang bleven deze enveloppen onopgemerkt door verzamelaars. De postzegel gedrukt op de envelop of de geperforeerde postzegel werd veelvuldig uitgeknipt, wat hun extreme zeldzaamheid verklaart. Van sommige reeksen zijn slecht zeer weinig stuks gekend of overgebleven. Nadien is de thematische verzamelaar deze enveloppen in hun verzamelingen gaan opnemen en werden ze volledig bewaard.

Laten we hier enkele uitgiften de revue passeren.

1. Enveloppe van 10c. met spitse achterklep, Leopold II in groen ovaal

Jaar van uitgifte: 1876. Tien series genummerd van 1 tot 10.

De reclame beslaat het onderste 2/3 deel van de voorzijde (behalve serie 1 - zie hiervoor - geen reclame op voorzijde) en de gehele achterzijde. Onder het stempel staan verticaal de woorden "Deze envelop verkoopt voor 8 cent".

Monsieur Heyen. Sabens
rué St. Severin *Liège*

Série n° 4. - Pour ouvrir, tirez le cordon dans le sens de la longueur.

<p>G. QURIN & Cie CONSTRUCTEURS MÉCANICIENS A NIVELLES (BELGIQUE.) SPÉCIALITÉ DE MACHINES A POINTES DE PARIS, SYSTÈME QURIN BREVETÉ, SYSTÈME TRÈS-PERFECTI- ONNÉ ET D'UNE CONSTRUCTION PARFAITE. (Envoi de prospectus sur demande.)</p> <p>DRILLES & CHIFFONS matières premières pour papeteries</p> <p>EM. CABARTEUX Dock, 4, à GAND.</p>	<p>SOCIÉTÉ ANONYME DES CHAUDRONNERIES DE HOUDENG-GOEGNIES (BELGIQUE.) CHAUDIÈRES A VAPEUR</p> <p>Chaudières fixes, chaudières de locomobiles, de locomotives, de vaisseaux, bacs, réservoirs et scrubbers, matériel d'usines à gaz, bouées, portes d'écluses, poutres rivées</p> <p>PONTS ET CHARPENTES MÉTALLIQUES</p> <p>Directeur-gérant : ERNEST WEILER.</p>	<p>FABRIQUE DE COURROIES & ACCESSOIRES POUR MACHINES A VAPEUR.</p> <p>F. REYNWIT 56, RUE DE MÉRODE. (près de la Gare du Midi) A BRUXELLES.</p> <p>JULES CHANTRENNE A NIVELLES COUSSINETS ALÉSÉS ET AJUSTÉS Spécialité D'OBJETS EN CUIVRE POUR PAPETERIES</p> <p>Robinetteries et garniture de chaudières, etc. etc.</p>
--	---	---

Imp. J. GONSA, Rue Verte, 181, Schaerbeek.

Serie 4 - voor- en achterzijde

Boven de reclame staat een tekst: "Serie X. om te openen, trek aan het touwtje in de richting van de lengte". In de vouw van de onderste flap zit inderdaad een dun touwtje dat aan één kant iets over de rand van de enveloppe uitsteekt. Door aan het touwtje te trekken scheurt de onderste vouw van de envelop. Een kleine, druppelvormige verdikking was aan het uiteinde van het touwtje welke het vasthouden bevordert.

De productie van deze methode om de envelop te openen moet heel wat manipulatie hebben gevergd. Het moet gezien worden als een reclame-procedure die juist door zijn vreemdheid de aandacht van het publiek trok.

ENVELOPPE-ANNONCES (breveté s. o. n. g.)
Administration, 59, rue du Commerce, BRU

<p>SOCIÉTÉ ANONYME DES CHARRONNAGES DE MIDI DE MONS à CIPLEY.</p> <p>Cylindres gros de toute 1re qualité INGÉNIEUR-DIRECTEUR: ALBÉRIC PASSELECQ.</p> <p>FRANBAU MONS - PARIS rue Soliman.</p> <p>Manufacture et Aménagements Clous dorés, ressorts, ornières, fileuses, sangliers, velours, rips, effus de bûche, entre-amortisseurs, tapis de table, ferrures pour stores et rideaux, meubles et sièges en tous genres.</p>	<p>ATELIERS DE CONSTRUCTIONS MÉCANIQUES HENRARD ET SMULDERS 119, QUAI DE L'INDUSTRIE MOLENBEEK ST.-JEAN, BRUXELLES.</p> <p>MACHINES A VAPEUR FIXES, LOCOMOBILES Locomotives industrielles INSTALLATIONS DIVERSES, RÉPARATIONS, ÉTUDES, PLANS, DEVIS.</p> <p>SAVON JAPONAIS Seul importateur pour toute l'Europe</p> <p>MOMBEL BOSSART à CHERO lez-Tournai.</p> <p>Manufacture de Produits réfractaires DE LOUIS ESCOYEZ, à TERTRE, lez-Baudour PRÈS SAINT-GHISLAIN (BELGIQUE)</p> <p>Cornues à gaz, briques pour fours à puddler et à rechauffer, briques et pièces de toutes formes et dimensions d'après plans pour fours à coke, pour fours à gaz et autres, chemises, cre- sets et étalages de hauts fourneaux, briques pour fours de verrerie, terre plastique, sab'e réfractaire, carreaux pour portes cochères et pour trottoirs, briques siliceuses.</p> <p>Dépôt de vente au bureau du PETIT JOURNAL.</p>	<p>AT DE DÉCHETS DE CORON GRAS PLUS HAUT PRIX</p> <p>S'ADRESSER A G. VAN ERSSER 7, Digue du Canal, ST. MICHEL-lez-Bruxelles.</p> <p>PHOTOGRAPHIE DU HAINAUT CHAPUIS PHOTOGRAPHIE DE LA PROVINCE 25, rue du Commerce, MONS</p> <p>A. J. COLLEN ÉBÉNISTE-INCROYSTEUR EXTRÉPPELOND</p> <p>La reproduction et l'exportation des machines à vapeur, lithographie, dessin, gravure, etc. et tout ce qui concerne les machines à vapeur dans BRUXELLES.</p>
---	---	---

Monsieur H. Coulber,
3 rue des Blanchisseurs
Bruxes

SÉRIE N° 10. — Pour ouvrir, tirez le fil dans le sens de la longueur.

<p>LOCOMOBILES ET 1/2 FIXES Forces: 2 à 20 chevaux. — Derniers perfectionnements. TOURS, RASOTERIES, FORETRES, ETC. LOUIS DUVIEUSART rue Manchester, 21, BRUXELLES. VENTE ET LOCATION</p>	<p>FABRIQUE DE NOIR DE FUMÉE LÉGER ET CALCINÉ. MANUFACTURE DE Carton bitumé et Résasphalté pour toitures économiques. DUREE ET IMPÉRIABILITÉ GARANTIES. AUG. HAGE-BOUYENS Cité de Petit Stock, 574. Doreaux: rue des Camps, 21 bis. GAND. Moulinerie de tabac.</p>
<p>MANUFACTURE DE TAPIS ALPHONSE LION Boulevard Central, 4 (PRÈS DES AUGUSTINS). BRUXELLES.</p>	<p>AUGUSTE CHANTRENNE CONSTRUCTEUR-MÉCANICIEN à NIVELLES (BELGIQUE) Spécialité pour machines et appareils de papeteries. Machines à papier brevetées. — Machines à carton. MACHINES A VAPEUR, Système perfectionné.</p>

<p>FABRIQUE DE BILLARDS C^s TOULET (Breveté) 140, Rue de Laeken, 140 BRUXELLES.</p>	<p>F. POU MAY MAISON G. MORDANT FABRIQUE D'ARMES de Guerre, de Luxe et d'Exportation L'ESGIE 12, Rue Lamarek.</p>
<p>ENVELOPPE-ANNONCE à timbre inhérent (breveté S. G. D. G.) Bureaux de l'Administration: 31, Place de Broeckère, Bruxelles.</p>	
<p>L'ACTUALITÉ Journal Hebdomadaire de 16 pages ROMANS, LITTÉRATURE, RÉCITS-ARTS. ABONNEMENT: 10 FRANCS L'AN Bureaux: 19, rue des Minimes, Bruxelles.</p>	
<p>TOITURES ÉCONOMIQUES EN BITUME grande et qualité de qualité le mètre carré, franco. ENVOI D'ÉCHANTILLONS chez A. Boulet & fils, à Dison (près Verrieres).</p>	<p>J. NICLAUS BOUCKAERT, PEINTRE; VERRIER, SCULPTEUR. MAGASIN DE STATUES DÉCORÉES Quai au Bois, 21, Gand.</p>
<p>JULES CHANTRENNE à NIVELLES Consommes alésés et ajustés SPÉCIALITÉ D'OBJETS EN COITRE POUR PAPETERIES. Robinettes et garniture de chaudières, etc., etc.</p>	<p>DÉPOT DE VENTE DE L'ENVELOPPE-ANNONCE à timbre inhérent ET ABONNEMENTS À TOUS LES JOURNAUX 26, RUE DE L'ÉCUEUR, 26 Bruxelles.</p>

Serie 10 - voor- en achterzijde

2. 10 c. groene envelop met afgeronde klep

A. 1889. Gosset-envelop. "Lichamen worden gevraagd."

<p>DÉBITÉE à 8 CENTIMES En vente partout</p>	<p>ON DEMANDE DES CORPS 32, Rue de la Madeleine, Bruxelles Pour mettre dans nos superbes chemises à fr. 3.75 et 5.50 avec poignets et devants toile fine — MÊMES PRIX SUR MESURE 32, Rue de la Madeleine, 32, BRUXELLES</p>
<p>DEMANDEZ le CHOCOLAT DERBAIS à 1.50 et 2 fr. 1/2 kilogr.</p>	<p>DIABÉTIQUES employez pour votre pain la FARINE DE GLUTEN POSSIAN à 2 fr. le demi-kilogr. Dépôt: PHARMACIE FLEURY, Bruxelles.</p>
<p>NÉURALGIE de la Tête Guérison radicale et certaine S'ADRESSER Rue Van Eyck, 35 IXELLES</p>	<p>Monsieur Coulber 192 Rue du Croix Bruxelles</p>
<p>DENTISTE TORRES 61, Rue du Congrès, 61 BRUXELLES</p>	<p>Huitres supérieures à 8, 10 et 12 fr. le cent POISSONNERIE F. DE RYCK 60, Rue de la Putterie, 60, Bruxelles</p>

De advertentie is rond de rand van de voorzijde gedrukt, waardoor het midden vrij blijft voor het adres.

Linksboven, in een kader, staat de verkoopprijs "gedebiteerd op 8 cent, overal te koop" (wat toch overdreven moet zijn).

De advertentie bovenaan, naast de ingedrukte postzegel, heeft een zeer originele tekst: *Wij vragen om lichamen (of lijken??) (in grote letters), voor in onze mooie hemden (eronder in kleine letters).*

Op de achterkant:

De reclame beslaat ook de gehele achterzijde, met uitzondering van een centraal vierkant voor de eventuele aankomstpoststempel.

Links van de centrale uitsparing: "Publiciteit op de reclame-envelop - gedebiteerd op 8 cent. Gepatenteerd door S.G.D.G. Gosset et Cie, exclusieve dealers voor België; 43 rue de la Putterie, Bruxelles."

<p>PUBLICITÉ sur les ENVELOPPES-ANNONCES débitées à 8 centimes Brevetées S. G. D. G. GOSSET & Cie Seuls Concessionnaires pour la Belgique 43, Rue de la Putterie, BRUXELLES</p>	<p>LA TOISON D'OR Cigares fins MÉDAILLES et Diplômes d'Honneur aux Expositions</p>
<p>Maison Firmin MIGNOT 101-103, Rue Neuve, BRUXELLES Agence européenne des véritables Machines à coudre ÉLIAS HOWE NOUVEAU MODÈLE N° 6 La plus douce et la plus silencieuse des Machines à coudre.</p>	<p>ÉPICERIE DES GALERIES SAINT-HUBERT MAUSSON, Bruxelles Épiceries Cafés Vins Conserves Thés Liqueurs</p>

PUBLICITÉ POSTALE BREVETÉE
Bureaux: Imprimerie « Helios » 2, rue de l'Eclipse, Bruxelles

CHOCOLAT MENIER
LA PLUS GRANDE FABRIQUE DU MONDE
VENTE 50,000 X. PAR JOUR

Maison Firmin Mignot.
149, Rue Neuve BRUXELLES,
FOÛLES AMÉRICAINES — MACHINES A COUDRE
Vélocipèdes
COFFRES-FORTS — MACHINES A ÉCRIRE

MONITEUR INDUSTRIEL
JOURNAL SCIENTIFIQUE
COMMERCIAL FINANCIER
BUREAUX: PARIS
14, Rue St. Petersbourg
BRUXELLES
17, Rue d'Accouly, 13

Van Neck frères
Grand'Place 24 et 25
BRUXELLES

Graines et Cages
POUR OISEAUX
CETILLES FICELLES
POULIES
MOTORS DE HYDRAULIQUE

PUBLICITÉ POSTALE BREVETÉE
Bureaux: Imprimerie « Helios » 2, rue de l'Eclipse, Bruxelles

Bon Génie
24 & 26 RUE NEUVE BRUXELLES
VENTE PAR ABONNEMENT
de tous objets d'utilité et de luxe.
Conditions: 10 pour % par mois.

Champagne GILBEY
2,75 la bouteille
3,50 id.
Garanti pur et bienfaisant
2, RUE DE LA LUXE 2
BRUXELLES

BRUXELLES
RUE DE L'ÉCUYER
MAISON HAVANE
OCTAVE CLOSSET
Exécution
des commandes
FRANCO par courrier sur envoi

Monsieur l'Administrateur
de la *St. M. Luvier de*
St. Leonard
à Liège

4me ÉDITION

B. 1891. Drukkerij Helios. Zwarte tekst
Gepatenteerde postreclame. Kantoor:
Imprimerie Hélios, 2 rue de l'Eclipse, Brussel.
Prijs 5 centimes: onder het stempel.

PUBLICITÉ POSTALE BREVETÉE
Bureaux: Imprimerie « Helios » 2, rue de l'Eclipse, Bruxelles

Bon Génie
24 & 26 RUE NEUVE BRUXELLES
VENTE PAR ABONNEMENT
de tous objets d'utilité et de luxe.
CONFECTIONS, AMEUBLEMENTS, LITÉRIES, NOUVEAUTÉS
CHAUSSURES ETC. - CONDITIONS 10 P. CENT PAR MOIS

TAILLEUR POUR DAMES
Aux Augustins
BOULEVARD ANSPACH 2 & 4
en face du
CAFÉ SESINO
BRUXELLES

Champagne GILBEY
2,75 la bouteille
3,50 id.
Garanti pur et bienfaisant
2, RUE DE LA LUXE 2
BRUXELLES

Graines et Cages
Oiseaux exotiques
et du pays.
ARTICLES DE PÊCHE
CLEMENCE VANNECK
Grand'Place 25
BRUXELLES

5me édition

AMATEURS de PHOTOGRAPHES
Lisez:
L'Etoile financière
2 Francs par an.
Bruxelles

Aux Forges de VULCAIN
QUINCAILLERIE
L. VENSTREPEN-ELIARTS
101, MARCHÉ ST JACQUES
ANVERS

BRUXELLES
L. MEESTERS
33, Rue Floris
SCHAERBEEK
Directeur de la maison
EMILE HORSCH
VELOCIPÈDE MACHINES A ÉCRIRE
Envoi FRANCO de Catalogues
Illustrés sur demande.

MONITEUR INDUSTRIEL
JOURNAL SCIENTIFIQUE
COMMERCIAL FINANCIER
BUREAUX: PARIS
14, Rue St. Petersbourg
BRUXELLES
17, Rue d'Accouly 13

ALLSOPP & SONS
LIMITED
IMPERIAL STOUT
en bouteilles
Agent autorisé:
Aured DELAY
BRUXELLES

CORSET
FLEXIBLE
et
SANS BUCLE
LE SUBLIME
CORSET perfectionné
DÉPÔT
GENERAL
et unique
31 Me aux Promenades
BRUXELLES

Royal Photographic Manufacturing
LOUIS VAN NECK
10 Kapdorp, Anvers.
ÉTABLISSEMENT SPECIAL
pour la construction
d'APPAREILS PHOTOGRAPHIQUES

C. 1891. Drukkerij Helios. Rode tekst
Zelfde drukker. Grove druk. Er is slechts
één serie, maar met 3 tekstvarianten:
a) 5de serie. Prijs 5 cent
b) 5de serie. Prijs 5 cent
c) 5de Jaargang Prijs 5 cent
Series 1 t.e.m. 4 in het rood zijn onbekend,
als ze al bestaan.

D. 1893. Uitgeverij Antwerpen

Compagnie Américaine FABRIQUE DE TIMBRES en CAOUTCHOUC Avenue De Keyser — 36 — ANVERS	HARRY DANIELS AMÉRICAN DENTIST — 26 — Rue Mercator, Sud ANVERS	J. HARTOG VLEESCHOUWER Lange Kivoolstraat — 40 — ANTWERPEN Gelegenheid voor Heeren te dineeren aan billijke prijzen.	A l'Agence d'Or Mercedis, Gros - Déjà. Spécialité pour Tailleurs et Tailleuses. Gants et Corsets WYNICK SEULES 54, Rue Canon, à côté de la Jolie Omnibus, 54 ANVERS	
VELOCIPÉDES DES meilleurs marques A. De Maerschallck Rue de la Commune, 20 ANVERS				
Au Bonnet Belge Fournitures complètes pour Modes Chapeaux garnis pour Dames et Enfants PL. VAN HOECK FRECHIE RUE NATIONAL, 10 ANVERS				
Imprimerie & Lithographie Fabrique de Registres Georges MEYER Longue rue porte aux Vaches, 51 Informez vous du prix de tous les imprimés commer- ciaux. Copie de lettres pleines feuille fr. 1.00	G. BRAND OPTICIEN du ROI — 2 — PONT DE MEIR ANVERS Soins spéciaux pour la vue	Het beste en goed- koopste Huis voor het aankopen van Horlo- gen, Kettingen, Wek- kers, Regulatoren en Schonegarnituren is bij Louis BOON , Groen- plant, 15, Antwerpen.	Le Bouillon "MORRIS" est le meilleur	Henri TOKKIE Professeur de Musique Rue Simons — 3 — Anvers

Het bovenste deel van de achter-
zijde wordt ingenomen door de
volgende tekst: "Deze omslag wordt
overal verkocht aan 8 centiemen".
Ons advertentiesysteem is onge-
twijfeld het bekendste tot nu toe.
Voor de voorwaarden kunt u terecht
bij de Uitgeverij LIMd, Beursstraat
11, Antwerpen.

présente Enveloppe est vendue partout à 8 centimes.

credit la meilleure connue jusqu'ici

PUBLISHING COMPANY LIMd
11, ANVERS

Pour vos
ENSEIGNES
adressez vous
Rerpart
du Lombard
F.3, ANVERS

SCHIEDAM
J. A. J. NOLET
Café du Grand Duc
Rue de la Bourse, 11
ANVERS

Graveur
SUR
Cuivre
ETC.
V. SCHOEPEN
1. rue Neuve, 115
ANVERS

De advertenties in kleine vakjes
rond de voor- en achterzijde
zijn allemaal van Antwerpse
bedrijven.

Sent Distillateur breveté
P. MAMPAEY
11, Place St. Paul, 11
ANVERS

Achetez vos Chapeaux
à la
COMPAGNIE ANGLAISE
4, MARCHÉ AU LAIT, 4
ANVERS

CASE
A
LOUER

CASE
A
LOUER

3. Bruine 10 vent envelop,
fijne baard

1898. Omega
Op de voorzijde in het midden
bovenaan de kader: "Deze
envelop, gepatenteerd en
geregistreerd in alle landen,
met de postzegel van 10 cent -
wordt gratis aangeboden door
Omega, rue de la Tulipe 40,
Elsene-Brussel. Drukker L.G.
Laurent".
Verticaal is een tekst afgedrukt
die de rechterraand van de
postzegel met 2 mm overlapt:
Deze postzegel kan er niet van
worden afgesneden zonder zijn
waarde te verliezen. Dit is een
goede ingenieuze manier om te
voorkomen dat de postzegel
opnieuw wordt gebruikt zonder
de envelop te gebruiken.

Pianos J. OOR RÉPARATIONS Rue Neuve, 88 BRUXELLES	Grands Magasins de la Bourse NOUVEAUTÉS D'HIVER Boulevard Anspach BRUXELLES	MANUFACTURE DE BOUTONS MABILLE & VAN CAMPENHOUT Avenue Van Voltem, 11, BRUXELLES	SÉRIE De timbre ne peut être décollé de la présente sans perdre sa valeur.
OLD ENGLAND ARTICLES ANGLAIS EN TOUTS GENRES Montagne de la Cour BRUXELLES	FARINE LACTÉE NESTLÉ Vente annuelle, 30 millions de boîtes Dépôt général: L. COULOMB , rue Jourdan BRUXELLES	Dentifrice, Elixir, Poudre, etc. des RR. PP. BÉNÉDICTINS de l'ABBAYE de SOULBOIS R. Fossé-aux-Loops	
L. DELEVOY Vins & Liqueurs RUE DE LA PAILLE, 10 BRUXELLES	Cette enveloppe brevetée et déposée dans tous les pays, munie du timbre de 10 centimes est offerte gratuitement par l'Omega, 36, rue de la Tulipe, IXXELLES-BRUXELLES. Réservé à l'adresse.		
CHAUSSURES 7F Usine à Forest AVENUE VAN VOLTEM, 72 BRUXELLES	<i>Monsieur le Comte de Mortréville</i> <i>rue de l'Union 25</i> <i>Schaubicht. CP.</i>	MALT KNEIPP DÉPÔT: 7, rue Fin, BRUXELLES	CASES A 7 FR. LE MILLE
Franchomme & Cie TISSUS EN TOUTS GENRES — 22 — rue des Mécaniciens ET 21, r. des Chanteurs BRUXELLES	REC AUER 50%, d'économie Rue de Ruysbroeck, 10 BRUXELLES	Absinthe BERTHELOT LIQUEUR DE SCHOONEN	L'URBAINE COMPAGNIE D'ASSURANCES CONTRE L'INCENDIE Rue Watteeu, 6, BRUXELLES
ÉCLAIRAGE RATIONNEL Brevet SONZÉE Rue du Persil, 1, BRUXELLES	F. NÉLIS VINS ET SPIRITUEUX BRUXELLES Rue de Brabant	TRIPLE SEC COINTREAU Dépôt Général: Rue du Poinçon BRUXELLES	L'EUROPÉENNE Société d'Assurances sur la Vie BRUXELLES Rue Watteeu, 6
	ROYAL WINDSOR Régénérateur des Cheveux BRUXELLES	QUINQUINA POKER ALF. DELAY 20, Quai au Foin BRUXELLES	BRASSERIES Wiellemans-Ceuppens BRUXELLES Avenue Van Voltem, 108

SUNLIGHT SAVON Demander partout ce produit de choix ÉCONOMIE, HYGIÈNE		D. YAGER Fabrique de Cartonnages BRUXELLES RUE FRÉDÉRIC-ORBAN, 24-26	ACIDE CARBONIQUE PUR 47, Rue Heyvaert BRUXELLES	
L'ÉLECTRIQUE Société Anonyme CHAUSSEE D'ANVERS, 275 BRUXELLES	La meilleure bicyclette est la - BELGICA - DÉPÔT: BRUXELLES	ATELIER DE RELIURE J. Vanderelst, Frères BRUXELLES 117, rue du Miroir	Pâtisserie-Chocolaterie A. MARCHAL Rue de l'Écuier BRUXELLES	CHRISTOPHE, Ingénieur 12, P. de l'Empereur, Bruxelles MACHINES-OUTILS Moteurs à vapeur « Capitaine »
DELHAIZE & Cie DENRÉES COLONIALES. — GROS ET DÉTAIL DÉPÔT: Rue Osseghem, BRUXELLES		Maison DERUYSSCHER Fabrique de Papiers IMPASSE DE LA VIOLETTE BRUXELLES	Insbituk WINDELINX QU'ÉCRIVON SANS OPÉRATION du Cancer. Tumeurs, Glandes, Plaies, etc. 17, Rue des Palais, BRUXELLES	
LINOLEUM V ^o Attout-Thiriar rue Fossé-aux-Loups, 1 BRUXELLES	Massequins en tous genres Ch. DEMUYLDER-CROMBÉZ BRUXELLES 163, Boulevard du Nord	VOITURES DE LUXE A.-J. Van Roosbroeck BRUXELLES Avenue de la Brabançonne, 15	MAISON ANGLAISE Am. Dachsbeck BRUXELLES Galerie du Roi, 23	MAISON FONDÉE EN 1839 LOUIS COSTERMANS CALORIFÈRES 4, rue Lebeau, Bruxelles
LA VÉLOCITAN Compagnie de Tannage ultra rapide BOULEVARD ANSPACH, 93 BRUXELLES		COFFRES-FORTS Gustave STORV & Cie BRUXELLES 189, rue Neuve	Compagnie Générale de Panification Quai au Foin, 33 BRUXELLES	
Manufacture de Corsets P. DUTOIT & Cie Rue du Pélican, 31 BRUXELLES	INSTALLATIONS ÉLECTRIQUES C. BOTY Rue Sainte-Gudule, 10 BRUXELLES	Société Anonyme du Ferme-porte NOVO BRUXELLES Rue de la Pompe	FILTRE RAPIDE VANDENBROECK Grand'Place, 1 BRUXELLES	Raffinerie d'Huiles A. MOTTAY et V. PISART BRUXELLES Rue des Hirondelles, 19
HAUTOT & MUNSTERBERG Importation directe des produits de la Chine et du Japon 155, rue de Laeken, BRUXELLES		Imprimerie-Lithographie L.-G. LAURENT BRUXELLES Rue de Raysbroeck, 25	GRANDE COMPAGNIE ANGLAISE Costumes pour Hommes, Dames et Enfants Place de Brouckère, BRUXELLES	
Damman et Wascher SERRERIE À VAPEUR Rue de la Clinique BRUXELLES	MICHIFLS-HERRÈS Chocolats-Confiseries Rue des Palais BRUXELLES	Compagnie des Bronzes MAGASINS: Rue d'Assaut, 27 BRUXELLES	LE PROGRÈS INDUSTRIEL MACHINES-OUTILS 11, rue des Croisades BRUXELLES	MACHINES À COUDRE - SINGER - Rue Neuve, Bruxelles

CASES A 5 FRANCS LE MILLE.

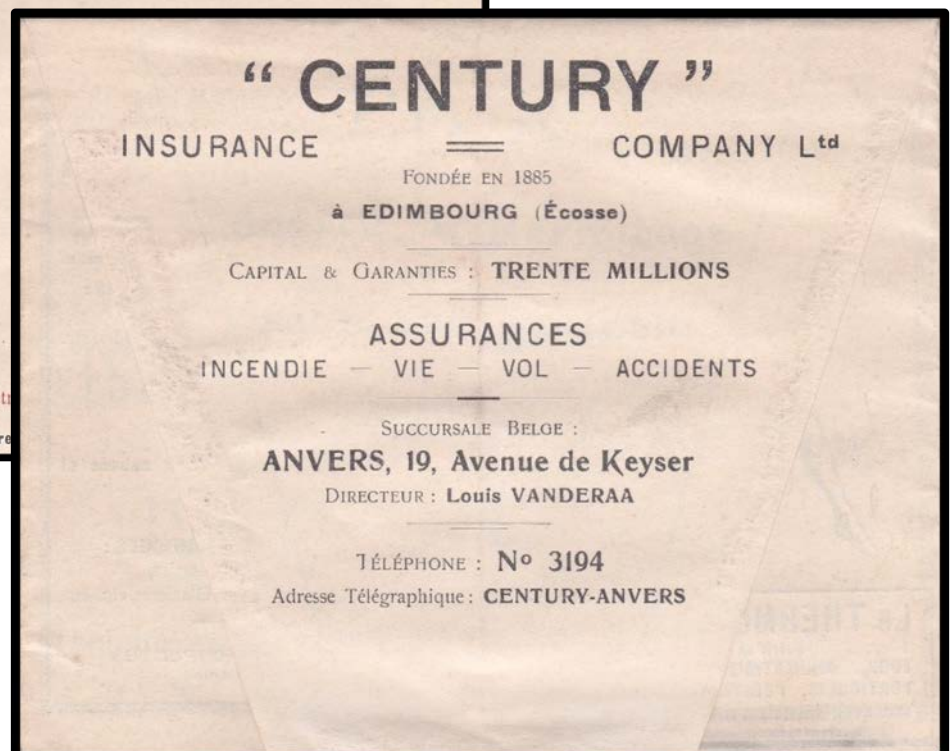
Het reclametarief wordt vermeld: de vakjes aan de voorzijde kosten 7fr. per duizend, die aan de achterzijde 5fr. Er zijn 25 vakjes aan de ene kant en 40 aan de andere kant, wat neerkomt op 375 fr. voor 1000 enveloppen. De winst was dus 275 fr. min de drukkosten.

Hierboven bespraken we de omslagbrieven en enveloppen met reclame die tegen een gereduceerde prijs werden verkocht. Het zijn in feite postwaardestukken die als zodanig bij het postkantoor worden gekocht en vervolgens door particuliere - met passende teksten worden bedrukt.

4. De enveloppe met reclame uit 1912

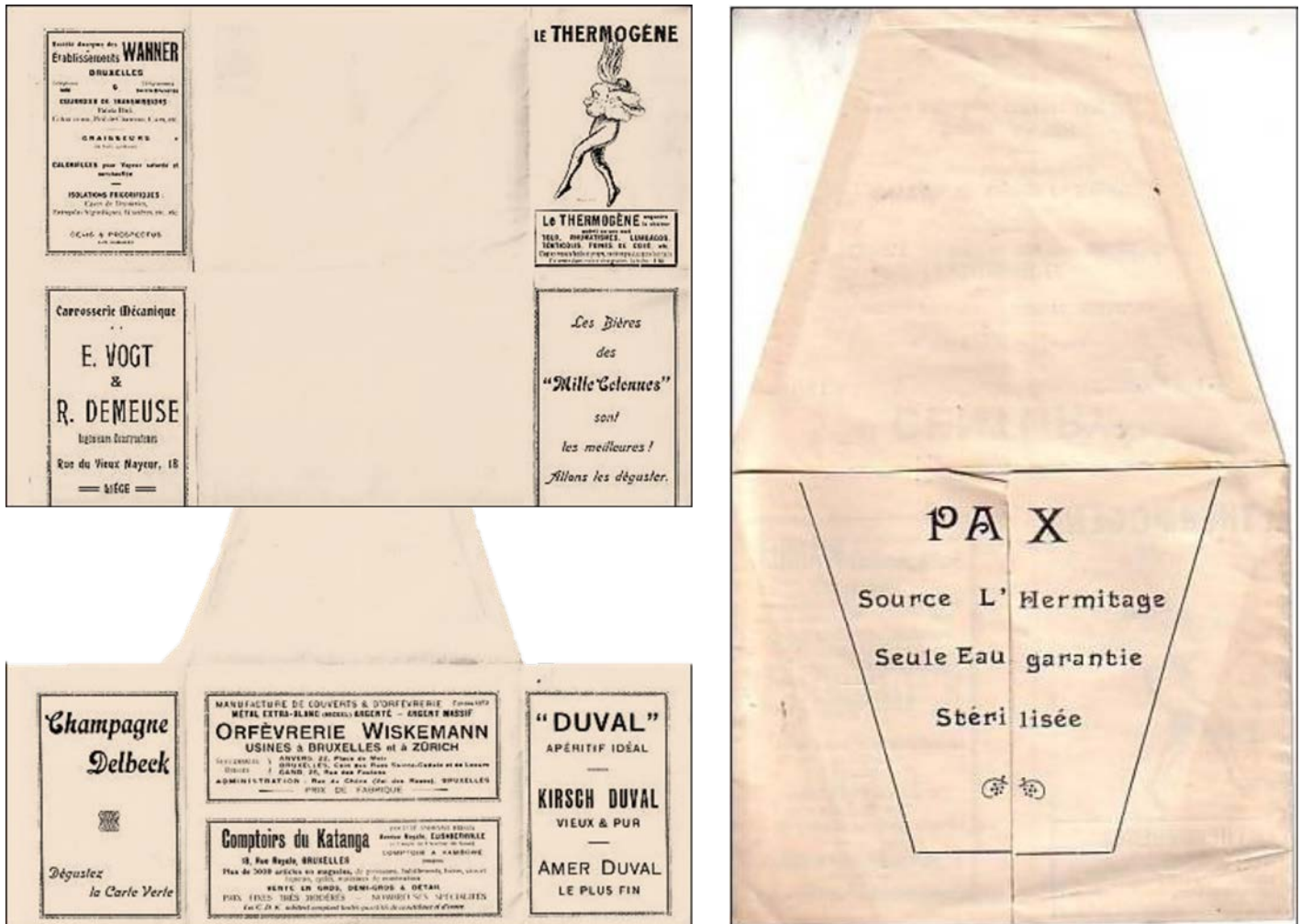
De briefomslag met reclame, uitgegeven door de firma "Le Progrès", is het enige private postwaardestuk in België. D.w.z. dat de postadministratie speciaal door de firma "Le Progrès" geleverde enveloppen bedrukte. Na het drukken werden de enveloppen teruggestuurd naar de firma en werden nooit in de postkantoren te koop aangeboden.

We weten hoe talrijk deze stukken bestaan in Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Groot-Brittannië en sommige Engelse kolonies (Canada, Australië, enz.). Dit postwaardestuk is in België het enige in zijn soort. Er is geen tweede Belgische postwaardestuk dat werd gefrankeerd op bestelling.

Geopend meet het blad 290 mm bij 345 mm, met het bovenste gedeelte afgekapt en gegomd; op zichzelf gevouwen in zeven delen heeft het de vorm en de afmetingen (145 x 115 mm) van officiële enveloppen.

Deze enveloppen werden gevouwen op het postkantoor afgeleverd, want aan de zijkanten zijn sporen van het drukken aan de vouw van het stuk te zien. De administratie gebruikte de gebruikelijke drukplaat voor deze enveloppen: een zegel van 10 c met de kleine beeltenis van Koning Albert, een legende onderaan en een verwijzing naar het adres van de afzender links; alles in karmijnrood.

In de officiële teksten staat vermeld:

A. ADMINISTRATION DES POSTES Ordre Spécial n° 66. 7 mei 1912

Reclame-enveloppen met de postzegel van tien cent, gedrukt door het Mechelse atelier, en alle andere aanduidingen die thans op de officiële post-enveloppen voorkomen, zullen binnenkort in omloop worden gebracht door de firma "Le Progrès", 37, rue Montagne aux Herbes Potagères, te Brussel. Op deze reclame-enveloppen zullen de tarieven en voorwaarden voor het verzenden van brieven van toepassing zijn.

De Directeur-Generaal, Sterpin.

Deze speciale beschikking bevestigt dus dat deze enveloppen in omloop zijn gebracht, maar dat de postkantoren zich niet met de verkoop ervan hebben bemoeid.

Nog meer wordt bewezen dat: "De Minister, die het beheer der posterijen in zijne bevoegdheid heeft, moet jaarlijks aan de Wetgevende Kamers een verslag over de werkzaamheden van dit departement voorleggen." In het verslag over 1912 is er een hoofdstuk over het aantal verkochte postwaarden, zijnde "commerciële enveloppen voorzien van de postzegel van tien cent: 10.340" en verderop de boekhouding van deze enveloppen op 1.034 Fr.

We kennen dus het oplagecijfer, en we weten dat de drukkosten niet in aanmerking werden genomen.

In die tijd werden enveloppen van 10 cent op het postkantoor verkocht voor 11 cent; het waren de enige postwaardstukken die boven de nominale waarde werden verkocht.

Bron: *Les enveloppes avec annonces de Belgique* – Jacques Stibbe (RDP, 1920-1999, voormalig FIP-voorzitter).